

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 1. lipnja 2022.

[[Multimedia](#)]

Biblijsko čitanje: *Ps 71, 5-6.20-21*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Lijepa Molitva starca koju nalazimo u Psalmu 7, koji smo čuli, potiče nas razmišljati o snažnoj napetosti prisutnoj u doba starosti, kad je sjećanje na prebrođene nevolje i primljene blagoslove stavljeno na kušnju vjere i nade.

Kušnja se pokazuje već u slabosti koja prati prolazak kroz krhkost i ranjivost poodmakle dobi. A psalmist – starac koji se obraća Gospodinu – izrijeком spominje činjenicu da taj proces postaje prigodom za napuštenost, prevarenost, te pronevjeru i bahatost kojima se katkad izlaže stariju osobu. Jedna je to vrsta kukavičluka u kojoj se usavršavamo u ovom našem društvu. To je istina! U ovom društvu odbacivanja, u ovoj kulturi odbacivanja, starije se osobe gura u stranu i trpe te stvari. Ne manjka, naime, onih koji iskorištavaju starca ili staricu zbog njihove dobi kako bi ih prevarili, zastrašili na bezbroj načina. Često čitamo u novinama ili slušamo u vijestima o starijim osobama koje su beskrupulozno izigrane kako bi se netko dokopao njihove ušteđevine; ili koji su ostavljeni bez zaštite ili napušteni bez potrebne skrbi; ili pak vrijeđani oblicima prijezira i zastrašivani kako bi se odrekli svojih prava. I u obiteljima – to je bolno, ali se događa također u obiteljima – se događaju takve okrutnosti. Odbačene starije osobe, napuštene u staračkim domovima, gdje ih djeca ne dolazi posjetiti ili ako to čine, dođu par puta godišnje. Starija osoba stjerane upravo u kut egzistencije. I to se događa: događa se danas, događa se u obiteljima, događa se uvijek. Moramo razmišljati o tome.

Čitavo društvo mora žurno preuzeti na sebe brigu za svoje starce i starice – oni su blago! – koji su sve brojniji i često najnapušteniji. Kad čujemo za starije osobe kojima je oduzeta njihova autonomija, njihova sigurnost, pa čak i dom, shvaćamo da *ambivalentnost današnjeg društva* prema starijoj dobi nije problem koji se javlja kadikad u izvanrednim okolnostima, nego obilježje ove kulture odbacivanja koja truje svijet u kojem živimo. Starac iz psalma povjerava Bogu svoju potištenost: „Jer govore o meni moji dušmani, / i koji me vrebaju složno se svjetuju: / »Bog ga je napustio; / progonite ga i uhvatite / jer nema tko da ga spasi!“ (rr. 10-11). Posljedice su kobne. Starost ne samo da gubi svoje dostojanstvo, nego se čak sumnja u to da zaslužuje nastaviti dalje živjeti. Tako smo svi u napasti da skrivamo našu ranjivost, da skrivamo našu bolest, našu dob i našu starost, zato što se bojimo da su oni uvertira u naš gubitak dostojanstva. Zapitajmo se: je li ljudski izazivati taj osjećaj? Kako to da se moderna civilizacija, tako napredna i učinkovita, nađe na sto muka kad je riječ o bolesti i starosti, skriva bolest, skriva starost? I kako to da je politika, koja se toliko zalaže za definiranje granica dostojanstvenog života, istodobno neosjetljiva na dostojanstvo osjećajnog suživota sa starijim osobama i bolesnicima?

Starac iz psalma koji smo čuli, taj starac koji svoju starost doživljava kao poraz, ponovno otkriva povjerenje u Gospodina. Osjeća potrebu da mu netko pomogne i obraća se Bogu. Tumačeći taj psalam, sveti Augustin poziva starca: „Ne boj se da ćeš biti ostavljen u svojoj starosti. [...] Zašto se bojiš da će te [Gospodin] napustiti, da će te odbaciti u vrijeme starosti kad ti malakšu snage? Štoviše, upravo kad posustanu tvoje vlastite, u tebi će se nastaniti njegova snaga“ (PL 36, 881-882). A starac psalmist moli: „U pravdi me svojoj spasi i izbavi, / prikloni uho k meni i spasi me! / Budi mi hrid utočišta i čvrsta utvrda spasenja: / jer ti si stijena i utvrda moja“ (rr. 2-3). Taj zaziv potvrđuje Božju vjernost i doziva u pamet njegovu sposobnost da uzdrma savjest izopačenu neosjetljivošću prema paraboli smrtnoga života, kojeg valja čuvati u njegovoj cjelovitosti. Ovako se, nadalje, moli: „O Bože, ne stoj daleko od mene, / Bože moj, pohitaj mi u pomoć! / Neka se postide i propadnu koji traže moj život; / nek' se sramotom i stidom pokriju koji mi žele nesreću“ (rr. 12-13).

Doista, sramota bi trebala pasti na one koji iskorištavaju slabost bolesnih i starijih osoba. Molitva obnavlja u srcu tog starca obećanje vjernosti i Božjeg blagoslova. *Starac ponovno otkriva molitvu i svjedoči o njezinoj snazi*. Isus, u evanđeljima, nikad ne odbija molitvu onih kojima treba pomoći. Starije osobe, zbog svoje slabosti, mogu naučiti one koji su drugih životnih dobi da se *svi trebamo prepustiti Gospodinu*, zazvati njegovu pomoć. U tome smislu, svi moramo učiti od starijih: dà, postoji jedan dar u tome da se starost shvati kao prepuštanje samoga sebe brizi drugih, počevši od samoga Boga.

Postoji, dakle, „*učiteljstvo krhkosti*“, ne skrivajmo krhkosti, to nikako. One su zbiljske i stvarne, postoji stvarnost i postoji učiteljstvo krhkosti, na koje starost može uvjerljivo podsjećati tijekom cijeloga ljudskog života. Ne skrivajmo starost, ne skrivajmo krhkosti starosti. To je lekcija za sve. To učiteljstvo otvara ključnu perspektivu za reformu naše vlastite civilizacije. Reformu koja je već sada prijeko potrebna za dobrobit suživota svijuu. Marginalizacija starijih osoba, bila ona teoretska

ili praktična, kviri sve životne dobi, a ne samo starost. Svatko se od nas može sjetiti danas starijih osoba iz obitelji: kako se ophodim s njima, sjetim li ih se, odem li ih posjetiti? Trudim li se da im ništa ne nedostaje? Poštujem li ih? Stariji koji su u mojoj obitelji, majka, otac, baka, djed, stričevi i strine, ujaci i ujne, prijatelji, jesam li ih izbrisao iz svoga života? Ili pak idem k njima kao izvoru mudrosti, mudrosti života? Sjeti se da ćeš i ti jednog dana biti starac ili starica. Starost svima jednom zakuca na vrata. Kako bi želio da se drugi ophode prema tebi kad budeš stariji, tako se ti danas ponašaj prema starijim osobama. One su sjećanje obitelji, sjećanje čovječanstva, sjećanje zemlje. Valja nam čuvati starije osobe koje su mudrost. Neka Gospodin udijeli starijim osobama koje su dio Crkve velikodušnost ovog poziva i ovog izazova. Neka i nas zahvati to pouzdanje u Gospodina. I to za dobrobit svijeta, njih i nas i naše djece.

Apel Svetoga Oca

Veliku zabrinutost izaziva blokada izvoza žita iz Ukrajine, o kojem ovise milijuni ljudi, posebno najsiromašnijih zemalja. Upućujem usrdan apel da se poduzmu svi napori kako bi se to pitanje riješilo te zajamčilo opće ljudsko pravo na hranu. Molim da se žito, tu osnovnu namirnicu, ne koristi kao ratno oružje!